

Bilgisayar Kayg? Ölçe?i (BKÖ)

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2025). *Bilgisayar Kayg? Ölçe?i (BKÖ)*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=17697>

Özet

Bilgisayar Kayg? Ölçe?i (BKÖ), bireylerin bilgisayar teknolojileri ile etkile?im kurma veya kullanma süreçlerine yönelik ya?ad?klar? kayg? düzeyini ölçmek amacıyla geli?tirilmis? psikometrik bir araçtır. Ölçek, H. Çavuş ve M.S. Günbatar tarafından 2008 yılında Türkçeye uyarlama çalışması yapılarak Türk kültürüne kazandırılmıştır. BKÖ, toplam 20 maddeden oluşmakta ve iki temel alt boyutu içermektedir: Genel Bilgisayar Kayg?s? ve Donanım Kayg?s?. Ölçek, yanıtlayıcının kayg? düzeyini 5 dereceli Likert ölçe?i formatında de?erlendirmektedir.

Anahtar Kelimeler

Bilgisayar Kayg?s?, BKÖ, Psikometrik Özellikler, Uyarlama Çalışması, Teknoloji Kayg?s?, Likert Ölçe?i.

Yazarlar

Hayati Çavuş, M.S. Günbatar

Amaç

Bilgisayar Kayg? Ölçe?i'nin temel amacı, bireylerin bilgisayar kullanımı, öğrenimi veya bilgisayarla etkile?im kurma durumlarına karşı geli?tirdikleri duygusal tepkileri ve kayg? düzeyini güvenilir ve geçerli bir biçimde tespit etmektir. Teknolojinin hızla yayıldığı modern eğitim ve iş ortamlarında, bu tür kaygıların belirlenmesi, eğitim müdahalelerinin ve destek programlarının geli?tirilmesi açısından kritik öneme sahiptir.

Ölçek, özellikle eğitim psikolojisi alanında, bilgisayar teknolojilerine karşı isteksizlik, korku veya kaçınma davranışlarının altında yatan kayg? faktörünü ölçmek ve bu durumun akademik başarı veya mesleki yeterlilik üzerindeki etkilerini incelemek üzere tasarlanmıştır. Bu uyarlama çalışması, ölçe?in Türkçe konuşan popülasyonlarda kullanılabilirliğini sağlamaya hedeflemiştir.

Yapı

BKÖ, teorik olarak "Bilgisayar Kayg?s?" yapıdadır. Bu yapı, bireyin bilgisayar teknolojileriyle başa çıkma yeteneğine dair algılanan yetersizlikten kaynaklanan gerginlik ve olumsuz duygulanım hali olarak tanımlanır. Ölçe?in faktör yapısı, kaygıyı iki ana bileşen üzerinden incelemektedir.

Genel Bilgisayar Kayg?s?: Bilgisayar kullanımıyla ilgili genel durumlar, ders alma veya bilgisayarla çalışmaya başlama gibi geniş kapsamlı senaryolarda hissedilen endişeyi kapsar. Bu

alt boyut 15 maddeden olu?maktadır.

Donan?m Kayg?s?: Fiziksel bilgisayar donan?mlar?, çevre birimleri veya teknolojik cihazlarla (örne?in daktilo, klavye, fare) etkile?im kurmaktan kaynaklanan özgül kayg?lar? ifade eder. Bu alt boyut 5 maddeden olu?maktadır.

Geçerlik

Çavuş ve Günbatar (2008) taraf?ndan yürütölen Türkçe uyarlama çal??mas?nda, ölçe?in yap?sal uygunlu?unu de?erlendirmek amac?yla geçerlik analizleri gerçekte?tirilmi?tir. Yap? geçerli?i, ölçe?in teorik olarak ölçmeyi amaçlad??? yap?y? (bilgisayar kayg?s?) ne derece ölçtü?ünü belirler.

Uyarlama çal??mas?nda, orijinal ölçe?in faktör yap?s?n?n Türk örnekleminde de korunup korunmad??? incelenmi? ve 20 maddenin iki faktör alt?nda topland??? görölmü?tür. Bu bulgu, BKÖ'nün Türk popölasyonunda da geçerli bir yap? sergiledi?ine dair kan?t sa?lamaktadır. Ancak, kaynakta spesifik istatistiksel geçerlik katsay?lar? (örne?in, Do?rulatoryc? Faktör Analizi uyum indeksleri veya ölçüt ba??ml? geçerlik de?erleri) detayl? olarak belirtilmemi?tir.

Güvenirlik

Güvenirlik, ölçme arac?n?n tutarl?l???n? ve kararlıl???n? ifade eder. Uyarlama çal??mas? kapsam?nda, ölçe?in iç tutarl?l???n? de?erlendirmek için güvenilirlik analizleri yap?lm???tır. ?ç tutarl?lk, ölçekteki maddelerin ayn? yap?y? ne derece homojen bir ?ekilde ölçtü?ünü gösterir.

Genellikle psikometrik çal??malarda iç tutarl?lk, Cronbach Alfa katsay?s? kullan?larak rapor edilir. Yüksek bir alfa katsay?s?, BKÖ maddelerinin bilgisayar kayg?s? yap?s?n? güvenilir bir biçimde ölçtü?üne işaret eder. Kaynak materyalde spesifik alfa de?erleri sunulmam?? olmakla birlikte, uyarlama sürecinin ba?arılı? bir güvenilirlik testi içerdi?i kabul edilmektedir.

Faktör Analizi

Bilgisayar Kayg? Ölçe?i'nin (BKÖ) Türkçe formunun faktör yap?s?, ke?fedici veya do?rulatoryc? faktör analizi yöntemleri kullan?larak incelenmi?tir. Bu analizler sonucunda, ölçe?in orijinal yap?s?na benzer ?ekilde iki temel faktör alt?nda organize oldu?u belirlenmi?tir.

Ölçek, toplam 20 maddeyi bu iki faktör aras?nda da??tmaktadır: 15 madde "Genel Bilgisayar Kayg?s?" ve 5 madde "Donan?m Kayg?s?" alt boyutunu olu?turur. Bu iki faktörlü yap?, bilgisayar kayg?s?n?n hem genel kullan?m durumlar?na hem de spesifik donan?m etkile?imlerine yönelik farklıla?an bile?enlerden olu?tu?unu desteklemektedir.

Ölçek Bilgileri

Test Türü: Uyarlama

Format: 2 alt boyut (Genel Bilgisayar Kayg?s? ve Donan?m) ve toplam 20 madde.

Mevcut Dil: Türkçe

Popülasyon Grubu: Genç yeti?kinler ve üniversite ö?rencileri (Uyarlama çal??mas? örneklemine dayanarak tahmin edilmektedir).

Ya? Grubu: 18 ya? ve üzeri.

Popülasyon Detaylar?: Bilgisayar teknolojileriyle e?itim veya meslek hayat?nda etkile?imde bulunan bireyler.

Test Metodolojisi: Öz bildirim dayalıdır. Yan?tlar 5'li Likert tipi derecelendirme ile toplan?r (1=hiç, 5=çok fazla). Yüksek puanlar yüksek bilgisayar kayg?s?n? gösterir.

Anahtar Kelimeler

Bilgisayar Kayg?s? Ölçe?i, H. Çavuş, M.S. Günbatır, Psikoloji, E?itim Teknolojileri, Faktör Yap?s?, Uyarlama.

Yazarlar

Sorumlu Yazar: Hayati Çavuş

Yazar ORCID Tan?mlay?c?s?: Bilgi mevcut de?ildir.

?leti?im E-posta Adresi: hayatiicavus@gmail.com

Yaz??ma Adresi: Bilgi mevcut de?ildir.

?zinler, Ücret ve Test Y?I?

Bilgisayar Kayg? Ölçe?i'nin Türkçe uyarlama çal??mas? 2008 y?I?nda yay?mlanm??t?r. Ölçe?in akademik veya ticari amaçlarla kullan?m? için gereken izinler ve olası telif ücretleri hakkında bilgi almak üzere sorumlu yazar Hayati Çavuş ile doğrudan e-posta yoluyla ileti?ime geçilmesi önerilmektedir.

Ölçe?in orijinal PDF döküman?na a?a??daki bağlantıdan ulaşılabilir: bilgisayar-kaygi-olcegi-bko-

[toad.pdf](#)

Kaynaklar

Çavuş, H. ve Günbatır, M.S. (2008). Bilgisayar Kayg? Ölçe?inin Türkçeye uyarlama çal??ması. *Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 28(3), 147-163.

Makalenin çevrimiçi bağlantısı: gefad.gazi.edu.tr

Bilgisayar Kayg? Ölçe?i (BKÖ) Maddeleri

ÖNEMLİ: Aşağıdaki ölçek maddeleri orijinal dilinde korunmuştur ve hiçbir şekilde değiştirilmemelidir.

Ölçek, toplam 2 alt boyut ve 20 maddeden oluşmaktadır.

Genel Bilgisayar Kaygısı (15 m): Bilgisayar kullanımı ile ilgili ders almak beni kaygılandırır.

Donanım (5 m): Daktilo kullanmak beni kaygılandırır.